

La conferència de Joan Barenys sobre « Participació en la vida local »

Amb motiu de les properes eleccions municipals, l'Associació de Caps de Família va organitzar una conferència-col·loqui sobre la participació dels ciutadans a la vida local, a càrrec del senyor Joan Barenys i Oriol, conegut advocat i regidor del consistori de Terrassa.

El conferenciant va exposar —diríem que com a advocat— la composició i el funcionament dels ajuntaments des del punt de vista jurídic, però afegint-hi importants consideracions basades en la seva experiència de regidor preocupat i actiu i opinions personals de ciutadà conscient.

La necessitat de participar en la vida comunitària

«La temàtica que ens ocupa —va dir el conferenciant en començar— no s'acostuma a tractar amb gaire freqüència; per tant per a mi sempre és vàlid parlar-ne perquè la informació o l'exigència d'estar al corrent d'aquestes coses és pràcticament nula gairebé arreu.»

A continuació el senyor Barenys va exposar el fonament de la seva posició davant del desenvolupament de la vida comunitària.

«Sembla que ja no hi ha dificultat —va dir— en admetre que és una obligació de tot ciutadà el participar en els problemes que afecten tota la comunitat; no vivim separatament, sinó en societat, en comunitat, i això comporta l'exigència d'organitzar aquesta comunitat en bé de la majoria dels que la formen. Aleshores, si ens desentenem d'aquestes obligacions, per mi no arribem a ser persones completes, no som ciutadans, i, entre els que ens diem cristians, jo diria que no ens podem titular ni cristians.»

Més endavant va concretar l'aplicació d'aquests principis a la realitat de la vida local, a la vida dels nostres pobles i ciutats.

«Limitant-nos a l'àmbit local, de la població a la qual pertanyem —va afirmar el conferenciant— crec, i així ho he dit en moltes ocasions, que es pot i es deu participar de forma molt més intensa. Cada vegada hi ha més interès en participar a la vida local, però crec que no s'han arribat a aprofitar totes les possibilitats que ofereix la llei. Encara que la vida local no es limita a l'Ajuntament i existeixen altres formes de participar-hi, altres activitats fora de l'Ajuntament.»

«És evident —va dir més endavant— que l'absència de participació a la vida comunitària dins de l'ajuntament és una cosa molt generalitzada en el nostre país i això té unes causes; és evident que no és perquè sí que això passa així; en altres èpoques hi ha hagut més interès i ara n'hi ha menys. Hi ha hagut unes causes i això s'ha de tenir en compte.»

Tots els majors d'edat haurien d'elegir tots els consellers

Seguidament el conferenciant va explicar el nomenament dels alcaldes i l'elecció dels consellers.

«Primer examinem com arriba l'alcalde a l'ajuntament, que és una qüestió molt important. Sembla ser que també és una cosa unànimement acceptada que quanta més sigui la representativitat dels que

regeixen la vida d'una comunitat amb més garantia d'eficàcia, d'èxit i de bondat es resoldran els problemes perquè aquells hauran de respondre davant dels que els han elegit. Doncs bé, sabem que l'alcalde és designat, no elegit. Pel cas de petites poblacions com Sta. Eulàlia la designació ve directament del governador civil de la província. Per a les poblacions més grans l'alcalde és designat pel ministre de la governació o pel consell de ministres. Veiem, per tant, que falla aquesta llei de la representativitat. El càrrec de l'alcalde depèn de la línia governativa que és la que el pot nomenar o el pot destituir.

Quant a l'elecció dels consellers, el senyor Barenys va centrar la seva atenció en el terç familiar, en el qual —segons va dir— el grau de representativitat és major que en el terç sindical i encara major que en el corporatiu.

«Encara que el terç familiar, com hem dit, és el més representatiu, no ho és totalment, doncs sembla que els electors no haurien de ser exclusivament els caps de família i les dones casades, sinó, per exemple, tots els majors d'edat o els majors de divuit anys. Precisament per a l'elecció dels càrrecs de consellers locals del Moviment ja s'admet la votació dels majors de divuit anys; en canvi per a la formació dels ajuntaments no s'admet. Això és una mica contradictori. L'ideal seria que no solament els representants pel terç familiar, sinó tots els consellers, fossin elegits, per exemple, pels majors d'edat. Perquè ara es dona el cas curiós de persones que no estan representades per ningú als ajuntaments: els que no són caps de família ni dones casades, no estan sindicats, ni pertanyen a cap corporació amb dret a presentar candidats pel terç corporatiu. En canvi, el que és cap de família, està sindicat i pertany a alguna d'aquestes corporacions, pot estar representat per tres canals diferents. No hi ha igualtat. Sembla que el més equitatiu seria l'elecció de tots els consellers per tots els majors d'edat.»

Dificultats econòmiques dels Municipis: l'Ajuntament no pot complir les seves obligacions

La conferència va continuar, parlant de les pròximes eleccions de consellers i, a continuació, del funcionament interior dels ajuntaments, des del punt de vista jurídic i legal i des de la perspectiva d'algunes pràctiques experimentades, no sempre fidels a les normes teòriques.

Finalment el conseller de Terrassa va parlar breument de l'economia dels municipis.

«L'economia municipal —va dir el senyor Barenys— és una cosa molt complexa, però voldria dir-ne algunes idees generals. Per exemple, quelcom que afecta tots els municipis: l'ajuntament, per llei, té una capacitat econòmica molt restringida. La possibilitat d'un ajuntament per a establir impostos està molt regulada, molt restringida, i els majors ingressos dels ajuntaments els reben per una participació en els impostos estatals i no per impostos directament municipals. Això reporta una manca d'autonomia en tots sentits.»

«Normalment —va dir després— la gent està equivocada en això. Se sol pensar que els ajuntaments tenen molts diners, que són riquíssims —i es pot donar el cas, si una localitat té poques necessitats

